

شماره: ۴۲,۱,۴۸۸۱۷
تاریخ: ۱۴۰۱,۴,۷
پیوست:

بریتالی
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان امور دانشجویان

شیوه نامه اجرایی فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت داخل و خارج از کشور

این شیوه نامه (دستورالعمل اجرایی) به استناد آئین نامه فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت دانشجویان دوره دکتری داخل به شماره ۴/۲۵۷۲۰۷ مورخ ۱۳۹۳/۰۲/۰۳ تدوین شده تا بر اساس آن تسهیلات فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت به متقاضیان واجد شرایط ارائه شود. مؤسسات می توانند طبق این شیوه نامه تعداد مشخصی از متقاضیان واجد شرایط خود را برای گذراندن فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت در داخل یا خارج از کشور معرفی نمایند. سهمیه مربوط، همه ساله بر اساس نیازمندیهای کشور و منابع موجود، طبق مصوبات شورای مرکزی بورس تعیین و ابلاغ می شود.

ماده ۱: تعاریف و اختصارات

- ۱-۱- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
- ۲-۱- سازمان: سازمان امور دانشجویان
- ۳-۱- اداره کل بورس: اداره کل بورس و اعزام دانشجویان
- ۴-۱- مؤسسه: دانشگاهها و مراکز آموزش عالی دولتی که دارای مجوز پذیرش دانشجوی مقطع دکتری از وزارت هستند.
- ۵-۱- فرصت: فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت

ماده ۲: شرایط استفاده از تسهیلات فرصت

- دانشجویان شاغل به تحصیل در مقطع دکتری تخصصی حضوری تمام وقت نوبت اول (دوره روزانه) و یا دانشجویان پژوهش محور (قبولی آزمون مقطع دکتری نیمه متمرکز سازمان سنجش آموزش کشور و بدون پرداخت شهریه) با شرایط ذیل می توانند تقاضای استفاده از تسهیلات فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت را به مؤسسه محل تحصیل خود ارائه نمایند:
- ۱-۲- دانشجو می تواند پس از قبولی در آزمون جامع و تصویب طرح پیشنهادی رساله دکتری، متقاضی استفاده از این تسهیلات باشد.
 - ۲-۲- برای فرصت تحقیقاتی خارج از کشور، ارائه پذیرش از یکی از دانشگاههای گروه الف (ممتاز) و یا مؤسسات وابسته به آنها (رتبه بندی دانشگاهها در پایگاه اطلاع رسانی اداره کل امور دانش آموختگان وزارت درج گردیده) توسط دانشجو الزامی است. پذیرش فوق باید در راستای پژوهش مرتبط با موضوع رساله دکتری و مورد تأیید استاد راهنما و گروه تخصصی مؤسسه محل تحصیل باشد.

نشانی: تهران، میدان فردوسی،
خیابان انقلاب اسلامی، خیابان شهید
موسوی (فرصت جنوبی)، پلاک ۲۷
کد پستی: ۱۵۸۱۹-۴۴۷۳۴
صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۱۷
تلفن: ۹۶۶۶۴۰۰۰-۹

شماره: ۴۲,۱, ۴۸۸۱۷
تاریخ: ۱۴۰۱, ۴, ۷
پیوست:

برتالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان امور دانشجویان

www.phdphd.org

تبصره ۱: چنانچه پذیرش از دانشگاه های گروه (ب) باشد، درخواست بررسی به همراه دلایل انتخاب آن دانشگاه به اداره کل بورس ارائه می گردد. در صورت موافقت کارگروه تخصصی، اعزام متقاضی بلامانع می باشد.

۲-۳- برای فرصت داخل ارائه پذیرش از یکی از مؤسسات داخل الزامی است.

تبصره ۲: دانشجویان سایر دستگاهها و ارگانها در صورتی که دستگاه یا ارگان مربوطه همه هزینه های آنها را تقبل نماید، می توانند تقاضای خود را برای فرصت تحقیقاتی داخل کشور ارائه نمایند.

تبصره ۳: دانشجویان شبانه می توانند از فرصت تحقیقاتی داخل بدون دریافت مقرری ماهانه و حق مسکن/خوابگاه استفاده نمایند.

۲-۴- از آغاز دوره فرصت، نباید بیش از ۴۸ ماه از شروع به تحصیل دانشجو در مقطع دکتری سپری شده باشد.

تبصره ۴: در صورتی که دانشجو از مرخصی تحصیلی بدون درج در سنوات (با تأیید مؤسسه محل تحصیل) استفاده نموده باشد، مدت آن به مهلت مذکور اضافه می شود.

تبصره ۵: مدت فرصت تحقیقاتی جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می شود.

تبصره ۶: برای فرصت تحقیقاتی در خارج، ارائه روادید، بلیط پرواز و همچنین مجوز خروج از کشور قبل از پایان مهلت فوق الاشاره در بند ۴ (۴۸ ماه) الزامی است.

۲-۵- برای اعزام به فرصت تحقیقاتی در کشورهای انگلیسی زبان، ارائه گواهی معتبر زبان انگلیسی مبنی بر احراز نمره در یکی از آزمونهای TOEFL (iBT), TOLIMO, IELTS, MSRT از سوی دانشجو الزامی است:

آزمون	MSRT	IELTS	TOLIMO	TOEFL (iBT)
حداقل نمره	۵۰	۵/۵	۴۸۰	۶۰

برای کشورهای غیر انگلیسی زبان، چنانچه نمره مربوط به آزمون زبان انگلیسی ارائه نگردد، ارائه گواهی معتبر مبنی بر تسلط به زبان آن کشور الزامی است.

تبصره ۷: برای دانشجویان گروه پزشکی دانشگاه تربیت مدرس، ارائه گواهی حداقل ۵۰ درصد نمره آزمون زبان MHLE قابل قبول است.

تبصره ۸: گواهی زبان ارائه شده باید در زمان آزمون جامع دانشجو دارای اعتبار باشد.

نشانی: تهران، میدان فردوسی،
خیابان انقلاب اسلامی، خیابان شهید
موسوی (فرصت جنوبی)، پلاک ۲۷
کد پستی: ۱۵۸۱۹-۴۴۷۳۴
صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۱۷
تلفن: ۹۶۶۶۴۰۰۰-۹

شماره: ۴۲,۱, ۴۸۸۱۷ ✓
تاریخ: ۱۴۰۱, ۴, ۷ ✓
پیوست:

بیتابی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان امور دانشجویان

ماده ۳: فرآیند انجام کار:

- ۱-۳- ارائه تقاضای دانشجوی به مؤسسه محل تحصیل (با تکمیل پیوست ۱) در صورت داشتن شرایط مندرج در ماده ۲
 - ۲-۳- ثبت نام و بارگذاری مدارک در سامانه جامع امور دانشجویان (سجاد) توسط متقاضی و با هماهنگی دانشگاه
 - ۳-۳- تأیید مراتب در سامانه سجاد از سوی مؤسسه در صورت دارا بودن شرایط
 - ۴-۳- بررسی مدارک ارسالی در اداره کل بورس
 - ۵-۳- داوری مدارک ارسالی توسط متقاضیان فرصت داخل و خارج شامل: رزومه، کاربرگ پیوست ۱، چکیده پروپوزال و دعوت نامه رسمی دانشگاه پذیرنده توسط کارگروه تخصصی
- تبصره ۹:** در صورتی که متقاضی توسط کارگروه تخصصی در اولویت اعزام برای فرصت خارج از کشور قرار نگیرد، می تواند درخواست فرصت داخل را نماید.

- ۶-۳- گرفتن تعهد محضری توسط واحد حقوقی مؤسسه محل تحصیل (پیوست ۲)
- تبصره ۱۰:** برای فرصت داخل، یک نفر و برای فرصت خارج دو نفر ضامن الزامی است.
- تبصره ۱۱:** ضامنین باید واجد شرایط مندرج در پیوست شماره ۴ این شیوه نامه باشند.
- تبصره ۱۲:** سپردن وثیقه ملکی به جای ضامن وفق مقررات دفتر حقوقی بلامانع است.

تبصره ۱۳: میزان ضمانت مالی برای دوره‌های فرصت داخل و خارج از کشور و آزاد سازی مدارک مقاطع تحصیلی قبل برای فرصت خارج، به شرح جدول ذیل می‌باشد:

دوره	بابت استفاده از تسهیلات فرصت دانشجویان (بورسیه و غیر بورسیه)	بابت آزادسازی مدارک تحصیلی مقاطع کارشناسی و کارشناسی ارشد (به ازای هر مقطع که تعهد آموزش رایگان دارد)	بابت ضمانت تعهد آموزش رایگان تحصیلات در مقطع دکتری
فرصت تحقیقاتی خارج (دانشجویان روزانه)	۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (دو میلیارد ریال)	۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (دویست میلیون ریال)	۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ (دویست و پنجاه میلیون ریال)
فرصت تحقیقاتی داخل (دانشجویان روزانه)	۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (چهارصد میلیون ریال)	-----	-----
فرصت تحقیقاتی داخل (دانشجویان شبانه)	۱۲۵,۰۰۰,۰۰۰ (یک صد و بیست و پنج میلیون ریال)	-----	-----

نشانی: تهران، میدان فردوسی،
خیابان انقلاب اسلامی، خیابان شهید
موسوی (فرصت جنوبی)، پلاک ۲۷
کد پستی: ۱۵۸۱۹-۴۴۷۳۴
صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۱۷
تلفن: ۹۶۶۶۴۰۰۰-۹

شماره: ۴۲,۱, ۴۸۸۱۷ ✓

تاریخ: ۱۴۰۱, ۴, ۱۷ ✓

پیوست:

www.phdphd.org

۷-۳ - صدور نامه حمایت مالی

۸-۳ - انجام مکاتبات مورد نیاز از طرف سازمان امور دانشجویان جهت درخواست صدور مجوز خروج از کشور دانشجویان مشمول خدمت وظیفه عمومی و درخواست تأیید گواهی تحصیلی و ریز نمرات مقاطع قبل برای دانشجویان فرصت خارج از کشور

۹-۳ - بارگذاری ویزا و بلیط در سامانه سجاد توسط دانشجو در مهلت قانونی مقرر

۱۰-۳ - صدور حکم نهایی و امضای آن توسط مدیر کل بورس و اعزام دانشجویان

۱۱-۳ - پرداخت تسهیلات ارزی یا ریالی به دانشجو، مطابق میزان مقرر در این شیوه نامه (پیوست ۳)، توسط دانشگاه/سازمان

۱۲-۳ - انجام تسویه حساب بعد از مراجعت به کشور با ارائه مدارک بازگشت به مؤسسه و ارسال آن به اداره کل بورس تبصره ۱۴: ملاک اولیه برای تسویه حساب، ارائه گزارش استاد راهنمای میزبان فرصت تحقیقاتی با ذکر تاریخ شروع و پایان دوره می باشد که به تأیید استاد راهنمای محل تحصیل و معاونت پژوهشی/ آموزشی دانشگاه رسیده باشد.

۱۳-۳ - لغو سند تعهد سپرده شده توسط دانشجو پس از فارغ التحصیلی و بعد از انجام تعهدات فرصت از زمان بازگشت یا پایان دوره تحقیقاتی پسا دکتری داخل کشور امکان پذیر است (بند ۶ ماده ۵ شیوه نامه). مدارک مربوط به انجام تعهدات از طریق مؤسسه برای اداره کل بورس ارسال می گردد.

تبصره ۱۵: پس از اتمام فرصت کوتاه مدت تحقیقاتی خارج، دانشجو موظف است حداکثر ظرف مدت شش ماه به کشور مراجعت و طبق بند ۶ ماده ۵ شیوه نامه نسبت به انجام تعهدات مربوطه اقدام نماید.

ماده ۴: تسهیلات

۱-۴ - فرصت تحقیقاتی خارج از کشور:

۱-۱-۴ - با توجه به مصوبات شورای مرکزی بورس، در حال حاضر به دانشجویان فرصت خارج، در صورت وجود اعتبار

حداکثر شش ماه مقرر ارزی (متناسب با مقرری دانشجویان بورسیه) در کشور محل تحقیق یا معادل ریالی

آن، مطابق جدول پیوست ۳ پرداخت می گردد.

تبصره ۱۶: معادل ریالی مقرر فوق به نرخ فروش اسکناس سامانه بانک مرکزی در روز پرداخت به دانشجو محاسبه و تعیین می گردد.

۲-۱-۴ - کمک هزینه ریالی بابت بیمه و بلیط رفت و برگشت به کشور محل تحقیق به شرح جدول پیوست شماره ۳

قابل پرداخت است.

۴-۲- فرصت تحقیقاتی داخل کشور:

۴-۲-۱- با توجه به مصوبات شورای مرکزی بورس، دانشجویان می توانند از دوره های فرصت ۳ ماهه، ۶ ماهه و ۹ ماهه استفاده نمایند.

۴-۲-۲- بر اساس مصوبات شورای مرکزی بورس، به منظور تأمین بخشی از هزینه های تحقیقات دانشجویان بورسیه و غیربورسیه برای تحقیقات نظری، تجربی و آزمایشگاهی از محل اعتبارات سازمان و در چارچوب اعتبارات تخصیص یافته به مؤسسه محل انجام تحقیقات جهت هزینه کرد مطابق جدول صفحه بعد پرداخت می شود:

میزان و نحوه هزینه کرد کمک هزینه پژوهشی فرصت داخل در مؤسسه محل تحقیق دانشجو

بابت	تحقیقات آزمایشگاهی و تجربی (میلیون ریال)			تحقیقات نظری (میلیون ریال)			هزینه کرد
	۹ ماه	۶ ماه	۳ ماه	۹ ماه	۶ ماه	۳ ماه	
به عنوان پژوهانه در اختیار استاد راهنمای محل تحقیق قرار گیرد.	۲۵	۲۰	۱۰	۲۵	۲۰	۱۰	استاد راهنمای میزبان
مواد و تجهیزات مصرفی آزمایشگاهی و خدمات انفورماتیک	۱۰۰	۱۰۰	۵۰	۵۰	۵۰	۲۵	خدمات
در صورت استفاده دانشجو از خوابگاه در اختیار معاونت دانشجویی قرار گیرد و در غیر اینصورت پس از ارائه مستندات از طریق مؤسسه به دانشجو پرداخت شود.	۳۷,۵	۲۵	۱۲,۵	۳۷,۵	۲۵	۱۲,۵	مسکن و خوابگاه

تبصره ۱۷: در صورتی که محل انجام تحقیق از میان مؤسسات غیر وابسته به وزارت باشد، موافقت مؤسسه محل تحصیل در خصوص واریز مبلغ کمک هزینه پژوهشی به حساب مؤسسه محل تحقیق الزامی است. کمک هزینه پژوهشی صرفاً در وجه مؤسسه محل تحقیق قابل پرداخت خواهد بود.

۴-۲-۳- مطابق با مفاد حکم صادره، در طول مدت فرصت داخل، به میزان سه برابر مقرری دانشجویان بورسیه مؤسسه محل تحقیق، مصوب شورای مرکزی بورس، به عنوان مقرری به صورت ماهانه به دانشجو پرداخت می شود.

تبصره ۱۸: میزان مقرری پرداختی به دانشجویانی که محل تحقیق آنها در لیست دانشجویان بورسیه وزارت نباشد، به میزان مقرری مندرج در لیست دانشجویان بورسیه وزارت در همان شهر یا استان محل تحقیق خواهد بود.

تبصره ۱۹: چنانچه مؤسسه محل تحقیق و مؤسسه محل تحصیل متقاضی در یک شهر باشند، تنها پژوهانه استاد راهنمای محل تحقیق و هزینه خدمات (دو ردیف اول جدول فوق) قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۲۰: استاد راهنمای فرصت تحقیقاتی داخل می‌تواند استاد راهنمای دوم یا استاد مشاور رساله دکتری دانشجویان باشد.

ماده ۵: سایر مقررات

- ۱-۵- رعایت شئون اخلاقی منطبق با موازین و مقررات جمهوری اسلامی ایران از طرف دانشجویان لازم است.
- ۲-۵- دانشجوی موظف است پس از بازگشت از فرصت خارج ضمن اعلام مراجعت به دانشگاه، گزارش استاد راهنمای خارجی خود که در آن تاریخ شروع و پایان دوره قید شده است را در اختیار دانشگاه قرار دهد و در نهایت برای تسویه حساب به سازمان ارسال شود.
- ۳-۵- دانشجوی موظف است گزارش کامل و روایت مستند از فعالیت های علمی و تجربیات کسب شده از جهات مختلف مانند اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، زندگی دانشجویی و مشکلات پیش رو و فرصت های گذراندن این دوره و ... قبل از تسویه حساب تحویل سازمان دهد.
- ۴-۵- در صورتی که مدت تحقیق کمتر از مدت تعیین شده در حکم باشد، دانشجوی موظف است بلافاصله پس از بازگشت، اضافه مبالغ دریافتی ارزی و ریالی را متناسب با زمان حضور در محل تحقیق، به امور مالی سازمان امور دانشجویان مسترد نماید.
- تبصره ۲۱:** در صورت تمدید دوره تحصیلی دانشجویان برای نیمسال نهم توسط مؤسسه، این مدت بدون پرداخت هزینه و مقرری با رعایت سقف سنوات مجاز تحصیلی قابل افزایش است.

- ۵-۵- دانشجوی موظف است در طول دوره فرصت، به طور تمام وقت به پژوهش و تحقیق درباره موضوع رساله دکتری مصوب خود بپردازد. در صورت عدم رعایت این تکلیف و مبادرت به امور غیرپژوهشی حمایت مالی وی قطع شده و دانشجوی مکلف به استرداد وجوه دریافتی و پرداخت خسارت با تشخیص اداره کل بورس خواهد بود.
- ۶-۵- دانشجویانی که از تسهیلات فرصت تحقیقاتی استفاده می‌نمایند، موظفند بلافاصله پس از اتمام دوره مذکور به کشور مراجعت و مطابق مفاد سند محضری سپرده شده، به میزان دو برابر مدت استفاده از تسهیلات مذکور در قالب یکی از موارد ذیل خدمت و تعهدات خود را انجام دهند:

الف - فعالیت پژوهشی در مؤسسه؛ شامل:

۱- حداقل یک مقاله علمی پژوهشی (داخلی یا بین المللی) که در مجلات معتبر به چاپ رسیده باشد و پیش شرط دفاع رساله دکتری نباشد با گزارش دقیق استاد راهنما و با تأیید معاونت پژوهشی، آموزشی و یا تحصیلات تکمیلی دانشگاه،

۲- گذراندن دوره پسا دکترای داخل یا دستیار پژوهشی با تأیید مؤسسه به منزله فعالیت پژوهشی قابل قبول بوده و برای انجام تعهدات قابل قبول می‌باشد.

ب- انجام خدمات دولتی با ارائه احکام کارگزینی،

ج - انجام خدمات غیردولتی:

۱- با ارائه گواهی کار از کارفرما و تأییدیه بیمه متناظر با آن در داخل کشور. بدیهی است در غیر این صورت وفق سند تعهد مأخوذه و مطابق قوانین و مقررات حاکم، اقدام قانونی خواهد شد.

۲- سابقه خدمت به صورت حق التدریس با ارائه گواهی از مؤسسه محل تدریس مبنی بر تدریس حداقل ۸ تا ۱۰ واحد درسی در یک نیمسال تحصیلی،

تبصره ۲۲: در صورت عدم انجام تعهدات مربوط به بهره مندی از تسهیلات فرصت تحقیقاتی کوتاه مدت، طبق بند ۶ ماده ۵، بدیهی است نسبت به استرداد وجوه پرداختی به نرخ روز به استناد تبصره ماده ۳۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ اقدام خواهد شد.

تبصره ۲۳: در صورت هرگونه اختلاف دانشجوی با مؤسسه در خصوص موارد فوق، نظر دفتر حقوقی سازمان در خصوص موضوع لازم الاجراء خواهد بود.

تبصره ۲۴: با توجه به متفاوت بودن ماهیت تعهد خدمت ناشی از فرصت با تعهد آموزش رایگان، امکان لغو تعهد مذکور از طریق ارائه گواهی عدم کاربایی میسر نمی‌باشد.

تبصره ۲۵: جهت لغو تعهدات فرصت، مؤسسه موظف است مدارک و مستندات ارائه شده از سوی دانشجو را بررسی و پس از تکمیل کاربرگ مربوط (پیوست ۵ یا ۶)، مراتب را جهت تأیید انجام تعهدات و لغو سند مأخوذه به دفتر حقوقی سازمان ارسال نماید و دفتر حقوقی سازمان نیز موظف است پس از بررسی و تأیید مراتب انجام تعهد، نسبت به لغو سند ضمانت مربوط اقدام نماید.

تبصره ۲۶: در خصوص دانشجویانی که از مزایای بورس تحصیلی داخل کشور استفاده نموده و به تبع آن از امتیاز دوره کوتاه مدت فرصت تحقیقاتی بهره مند شده اند، لغو تعهدات مربوط به فرصت تحقیقاتی منوط به انجام و لغو تعهدات مربوط به بورس تحصیلی داخل کشور خواهد بود.

۷

- تبصره ۲۷: بارگذاری کاربرد تکمیل شده فوق و درج مراتب لغو تعهد در سامانه سجاد، از طرف مؤسسه الزامی است.
- تبصره ۲۸: پیگیری تعهدات مربوط به مستنکفین بر عهده سازمان امور دانشجویان می باشد.
- ۷-۵- مزایای مندرج در این شیوه نامه امتیاز اعطایی سازمان بوده و صرفاً در صورت تأمین اعتبار قابل پرداخت می باشد.
- ۸-۵- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این شیوه نامه، به عهده سازمان می باشد.

ماده ۶:

این شیوه نامه مشتمل بر ۶ ماده و ۲۸ تبصره در تاریخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۷ به تصویب شورای مرکزی بورس رسیده و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا است. ضمناً کلیه شیوه نامه های مغایر با آن لغو و هرگونه اصلاح یا تغییر مفاد شیوه نامه تنها با تصویب شورای مرکزی بورس معتبر می باشد.

دکتر قاسم عموعابدینی
عضو شورا و
معاون آموزشی وزارت

دکتر مرتضی فرخی
عضو شورا و
معاون حقوقی و امور مجلس

دکتر هاشم داداش پور
رئیس شورا و
معاون وزیر و رئیس سازمان

دکتر نسرین سلطان خواه
عضو شورا و
عضو هیات علمی دانشگاه الزهراء(س)

دکتر علی شمسی پور
عضو شورا و
مشاور وزیر و مدیر کل حوزه وزارتی

دکتر بیمان صالحی
عضو شورا و
معاون پژوهشی وزارت

دکتر محمد محمدی مسعودی
دبیر شورا و
مدیر کل بورس و اعزام دانشجویان